

DE GOUDVINK.

HET was 's middags voor Kerstmis. Sedert den morgen viel de sneeuw in groote vlokken neer. De streek, die den vorigen dag nog met een herfsttint prijkte, was nu geheel wit en de sporen der wegen waren onder den donzigen deken bijna geheel verdwenen. Van tijd tot tijd huilde de wind door de bergkloven en deed op open plaatsen alles wat hij ontmoette schudden. De daken der huizen kraakten, de deuren der hooischuren sloegen open en toe en de ruiten der kleine vensters moesten zich inspannen om den opstekenden storm te trotseeren.

Om dezen tijd reed een open wagentje langs den besneeuwden weg van den bergrug neer naar het bosch in het dal. Het was een wagentje met een paard. In dit voertuig zat een zestigjarig man, met een grooten knevel, op zijn hoofd een bruin viltten hoed met een haneveer en overigens gehuld in een ouden, grijzen, wollen mantel.

»Wie had dat vanmorgen vroeg kunnen denken,» bromde de man, terwijl hij de teugels een weinig aantrok, »dat op zulk een morgen, zulk een middag volgen zou! Hm, hm! Maar alles, wat men niet verwacht, komt zeker!«... Eene uitdrukking van grimmigheid vloog daarbij over het bruine met sneeuw omlijste gelaat van den ouden, maar nog sterken man.

Het was dan ook niet zonder reden. Den man, die terugkwam van de stad, was iets onaangenaams overkomen. Doch laat ons den lezer in 't kort met de zaak bekend maken.

Gij moet weten, dat wij in den eenzamen passagier den boschwachter Peters voor ons zien. Zijn huis ligt daar beneden aan den weg, die

door het zwarte dennenbosch kronkelt. Vandaar reed hij heden morgen voor het aanbreken van den dag over de heide naar de stad om zich bij den nieuw benoemden rentmeester te vertoonen, die hem daartoe een formeel bevel had doen toekomen.

»Juist voor Kerstmis!» zoo redeneerde de oude boschwachter, toen hij zich gereed maakte om te vertrekken. »Wat mag het toch zijn? Ik kan het maar niet begrijpen! Maar wat baat het, naar de stad moet ik toch..... Wanneer ik vanavond maar terug ben!» Daarbij streefde hij een meisje van ongeveer zeven jaar, een blauwoogig kind met blond haar, dat tegen hem aanleunde, met de grove hand over hare fluweelen wangen.

Dat lieve meisje was zijne kleindochter. Hare ouders waren vijf jaar geleden gestorven.

»Ik zal wat moois voor u meebrengen, Roosje!» riep hij het kind bemoedigend toe, »en voor u ook, oudje!» wendde hij zich tot zijne vrouw, die, daar het nog duister was, met de lantaren bij den wagen stond. En vooruit ging het over den welbekenden weg.

Op het kantoor van den rentmeester trof hij niemand aan dan den conciërge; van de andere beambten was geen spoor te vinden. »Ik heb het wel gedacht,» zeide de boschwachter, »zij hebben zeker vrijaf vandaag.»

»Zoo is het ook,» zeide de conciërge zachtjes.

»Dan zou ik wel eens willen weten, waarom men mij hier ontbiedt, wanneer er geen mensch is.»

»Ja, toch wel, heer boschwachter!..... Daar binnen zit mijnheer de rentmeester.»

Toen de boschwachter bij deze binnentrad, stond hij verbaasd over de weelde, waarmede hij

zich omringd zag en die zoozeer afstak bij de andere kantoorlokalen. Maar nog vreemder stond de boschwachter te kijken, toen hij in den rentmeester een aristocratischen trotschen man van nauwelijks dertig jaren voor zich zag. Gedurende zijne ruim veertigjarige praktijk had Peters nog nooit een rentmeester gezien, die niet minstens grijze haren bezat. Verlegen gemaakt door deze afwijking van de oude gewoonte, krabde Peters zich achter het oor.

»Boschwachter Peters?» vroeg de rentmeester en zag hem eenigszins spottend aan.

»Om u te dienen, mijnheer.»

»Ik heb hier uwe eindopgave. Maar dat is immers totale onzin.»

»Mijnheer de rentmeester.....»

»Hebt gij dan de nieuwe verordeningen niet ontvangen?»

»Jawel, mijnheer!»

»Dan hebt gij ze niet gelezen.»

»Jawel, mijnheer!»

»Maar niet begrepen! Daar, zie eens hier, alles in verkeerde rubrieken!»

»Dat is wel mogelijk, mijnheer de rentmeester, maar het is toch alles juist tot op de puntjes boven de i's, en wie er verstand van heeft, kan er wel uit wijs worden!»

»Ik ben zoo gelukkig niet!»

»Dat is mijn schuld niet, mijnheer de rentmeester.»

»Wiens schuld is het dan, hè?»

»Mijnheer de rentmeester, neem mij niet kwalijk, maar om verstand van eene zaak te hebben, moet men er een tijdlang bij geweest zijn!»

»Zoo?!.... Welnu, daarover zullen we maar niet veel woorden wisselen! Gij hebt veertig dienstjaren achter den rug — dat is het, wat ik u maar zeggen wilde, en dat wij jonge krachten noodig hebben!»

»Aha!..... is dat de zaak?..... Den pensioenbrief met de schrale keuken krijg ik?..... Moet er soms een of ander jongmensch worden voortgeholpen?»

»Vergeet niet, met wien gij spreekt.»

»Volstrekt niet! Maar behandelt men mij zus, dan spreek ik zoo!»

»Wij zijn dus zoover gereed!»

»In Gods naam! Maar dat zeg ik u, wanneer gij de menschen, die nog gezond zijn en verstand van de zaak hebben, wegzendt, dan zult gij wel aan de groene tafel zitten, maar het schoone, groene woudleven zal te gronde gaan!»

»Bedaar wat, heer boschwachter!»

»En daarom hebt gij mij juist op den Kerstavond ontboden!»

»De dienst kent geene feestdagen!»

»Wanneer gij een huisvader waart, zoudt gij er anders over denken! En zijt gij een huisvader, dan beklaag ik uw huisgezin!»

»Verwijder u, of!».....

»Ik ga al, mijnheer de rentmeester!» en zonder te groeten wendde de boschwachter hem toornig den rug toe en ging met vasten tred de deur uit. Zonder te weten waarheen en waarom liep de opgewonden man door de straten, totdat hij eindelijk op het marktplein stil bleef staan, alsof hij nu eerst tot bezinning kwam. Brommend en toch ook weemoedig mompelde hij: »Daar heb ik nu bijna eene halve eeuw lang getrouw mijne plicht gedaan, en nu, al ben ik nu nog de beste boschwachter van het district, nu moet ik een ezel zijn, opdat de eene of andere melkmuil mijne plaats kan innemen!» — Nu begon hij eerst aan zijne vrouw en zijn kleindochtertje te denken. »Een mooi Kerstfeest, dat ik thuisbreng!» sprak hij bij zichzelf. »Het was beter, dat ik in 't geheel maar niet naar huis ging! Maar wat een nacht zouden ze dan thuis wel doorbrengen!..... Neen, naar huis moet ik, maar ze zullen eerst morgen vernemen, wat mij overkomen is!»

Plotseling viel het hem in, zich naar den heer zelf te begeven om deze zijn leed te klagen; »maar», dacht hij, »voor den heer is het ook Kerstavond — ik wil zijn feest niet vergallen!» Hij besloot regelrecht naar huis te rijden. Daar kwam een zwerm goudvinken aanvliegen en zocht op het plein naar voeder. »Arme diertjes!» zei de boschwachter naar de vogeltjes ziende. Geen mensch bekommert zich om u! Maar wie zal zich om mij bekommeren?»

Een gevoel van bitterheid sloop de ziel van

den ouden man binnen. Hij balde de vuist en wilde juist de woning van den heer zonder op te zien voorbijstuiven, toen een dienstmeisje de deur uitkwam en op hem toeliep. »Goed, dat ik u ontmoet!» zeide het meisje. »Ik moest juist dit pakket aan het kantoor voor u afgeven, want mijnheer zag u eenigen tijd geleden voorbijgaan, en vermoedde, dat gij op weg waart naar den rentmeester. Hier is het pakket!»

»Wat zit er in het pakket?» vroeg de boschwachter verbleekende.

»Nieuwe verordeningen — zooals mijnheer uitdrukkelijk zeide,» luidde het antwoord.

»Die waren later ook nog vroeg genoeg gekomen!» bromde de boschwachter, en bijna onerbiedig stak hij het pakket in zijn jas, spande haastig zijn paardje in en ratelend vloog het wagentje over het hobbelig plaveisel der stad.

Zonder ophouden rolde het wagentje door de vallende sneeuw over de uitgestrekte vlakte, die de bergen van de stad scheidde. Eerst toen hij een heuvel opging, ontwaakte de boschwachter uit zijn somber gepeins. Alles wat hem gedurende zijn lang en werkzaam leven wedervaren was, steeg, opgeschrikt door de teleurstelling van heden als een ellendige spookgestalte voor zijn geest op. »De menschen zijn hard en maken de besten hard!» zuchtte hij. »Het is natuurlijk, dat eindelijk alle medelijden uitsterft!» Maar toch hield hij zijn paard in, toen het dampend en snuivend van het harde rijden met denzelfden vaart den heuvel op wilde. »Ho, ho! Bruintje! Wij zullen nog vroeg genoeg komen, als we alleen maar vlug rijden, wanneer het den heuvel afgaat!» Eindelijk waren zij op de hoogte. Een dichte sneeuwstorm omringde hen. De boschwachter kon nauwlijks eenige ellen voor zich uitzien. Nu ging het den heuvel op om den tweeden, die nog hooger was te bestijgen. »Nu maar fiink er op los!» riep de boschwachter zijn paard toe.

Hier viel zijn blik op eene gedaante op den weg. Zij was door dichte sneeuwvlokken omringd. Eerst toen hij haar op zij kwam, herkende hij in de eenzame verschijning eene vrouw, die in een pak op haar rug een zesjarig kind droeg.

»Bij zulk een weer!» mompelde de boschwachter, toen hij voorbijreed.

»Hoe ver ben ik nog van S.?» vroeg de vrouw hem met bevende stem.

»Te voet nog vijf uur!» riep hij haar toe, en hij wilde juist de teugels inhouden om stil te staan. Maar hij bezon zich: »Och wat! Ik heb haar die wandeling niet bevolen!» zeide hij altijd nog in zijn booze luim en dreef het paard weer tot spoed aan.

Twee uur later stond de boschwachter voor zijn huis. Zijne vrouw en kleine Roosje kwamen hem verheugd en blij op den drempel tegemoet. Kort en morrend was zijn groet, en de beide dashonden, die kwispelstaartend tegen hem opsprongen, stiet hij terug met den uitroep: »Laat mij met rust!»

Schuw weken zijne huisgenooten achteruit, want zulk een booze luim waren zij niet van hem gewoon.

Terwijl de boschwachter zijn paard op stal bracht, en zijne natte kleeren voor droge verwisselde, had er plotseling eene dier zeldzame weersveranderingen plaats, die alle weerkunde beschaamd maakt. Het sneeuwen hield op, de wind stilde, de middagzon brak door den wolken sluier en hare milde stralen vielen ook op het huis van den boschwachter. Toen de boschwachter den stal verliet en de deur zijner woning naderde, bemerkte hij de weersverandering. »Waarom zou het weer ook niet nukkig zijn!» bromde hij en trad zijne woonkamer binnen.

De nijvere huisvrouw had een heerlijken maaltijd op het groote fornuis gereed gemaakt en dacht er zelfs niet aan bij het stoken een thermometer te raadplegen. Blazende tegen de heete atmosfeer rukte de boschwachter de kamerdeur open en een koele luchtstroom haande zich een weg naar binnen, maar tegelijk drongen ook de zonnestralen naar binnen en teekenden een lichte streep op den vloer.

Zwijgend en peinzend zette de huisvrouw haar werk aan den haard voort, waarbij Roosje haar fluisterend hielp, terwijl de boschwachter zich in zijn ouden leuningstoel gezet had en zijn blik

onafgebroken op het bosch hield gevestigd. Een poosje had hij daar zoo gezeten, toen zijne oogen vochtig werden en eene lichte huivering hem overviel. »Doe nu de deur maar weer toe, Roosje,» zeide hij op doffen toon.

Maar inmiddels was het kind, zonder dat hij het bemerkte hem van achteren genaderd en stond nu op de teenen naast hem, hare groote blauwe oogen op de opening der deur gericht houdende. Toen nu de grootvader haar riep, stak de kleine den vinger der eene hand omhoog en wees met de andere en den adem inhoudende naar eene lichte streep. Daar zat op den drempel een vogeltje met uitgespreide vleugels. Het was een schoone goudgele vink, die van den besneeuwden weg naar binnen was gehuppeld. Het kopje op en neer buigende, begluurde het lieve vogeltje de bewoners der kamer. Roosje wierp het heel voorzichtig eenige broodkruimeltjes toe. Vertrouwelijk kwam het diertje nader. »Hoe lief!» fluisterde Roosje, nog altijd met opgeheven vinger om stilte te gebieden. »Arm vogeltje!» vervolgde het kind. »Wat moet het u daar buiten slecht bevallen!» Het vogeltje had de kruimeltjes opgepikt en liet een helder geluid hooren. Vol blijdschap sloop Roosje naar den haard. »Lieve grootmoeder! Ik weet wel, dat de koek voor den avond niet mag worden aangebroken, maar geef mij slechts een klein, heel klein stukje voor het vogeltje, opdat het ook wete, wat het vandaag voor een dag is!» En toen aan haar fluisterend verzoek, dat ook de grootmoeder wel vernomen had, voldaan was, wierp het kind met oogen, die van vreugde schitterden, wat zij gekregen had, het vogeltje toe, dat nu heel vertrouwelijk nog verder de kamer binnenkwam. »Hier, kleine, hongerige gast!» zeide het kind met haar zilveren stem. »Hoe goed, dat gij het boschwachtershuis hebt opgezocht! — daar toch werd nog nooit een arme snood afgewezen!»

Wat was het, dat den boschwachter, als getuige van dit liefelijk, klein tooneel, het bloed naar de slapen joeg? Wat was het, dat hem aandreef haar op zijne knieën te beuren en haar hartelijk te kussen? Wat was het, wat hem ver-

volgens in allerijl de kamer deed verlaten en naar buiten gaan?

Verwonderd zag zijne vrouw hem achterna. Het zou echter nog onverklaarbaarder voor haar worden. Kort daarna hoorde zij den boschwachter het paard weer uit den stal halen en voor het wagentje spannen. Eer zij van hare verbazing hierover bekomen was, was de boschwachter al gereed en nam de leidsels in handen.

»Waar zal dat heen?» vroeg zijne vrouw aarzelend.

»Zoo God wil, breng ik gasten mee!» luidde het antwoord en het wagentje was spoedig verdwenen in dezelfde richting, waarin het kort te voren verschenen was.

Het begon reeds duister te worden en wanneer het een verren tocht had gegolden, was het bij de toenemende duisternis op den besneeuwden weg niet zonder gevaar geweest, zoo niet juist de sneeuw het licht der sterren, die zich weer achter wolken verscholen, had vergoed.

De boschwachter reed flink door. »Dat vogeltje, dat vogeltje!» sprak de boschwachter tot zichzelf. »Hoe plotseling heeft het mij uit mijne bittere gedachten doen ontwaken!..... Die arme vrouw met haar kind nu nog onderweg!..... zij moet hier langs komen, want naar S. moet men mijne woning voorbij!»..... Daarbij zette hij zijn paardje, dat wat minder vlug doorliep tot grooter speed aan. Eindelijk — de schemering belette hem al meer en meer om vooruit te zien — meende hij aan den kant van den weg op een steenhoop eene gedaante te zien zitten. »Voorwaarts bruintje,» sprak de boschwachter nu, zijn paardje aanvarende.

Juist stond hij weer voor den heuvel. Er moest langzamer gereden worden want het vermoeide paard was dat zoo gewoon. De boschwachter meende nu, van de plaats, waar hij de gedaante steeds duidelijker begon te zien, een zacht gejammer, afgebroken door hevig snikken te vernemen. Het sneed hem door de ziel. »Loop, bruin! Doe je best!» riep hij het dier toe, dat nu werkelijk weer al zijne krachten inspande.

Eindelijk waren zij de gedaante op zij, die

bijna bewegingloos op den steenhoop zat. Het was de vrouw met het kind, die de boschwachter kort geleden voorbij gereden was.

De wagen stond stil.

»Wilt gij meerijden?» riep de boschwachter.

»Maar ik moet naar S.» luidde het antwoord.

»Als het zijn moet, breng ik u ook daarheen!» zeide de boschwachter, terwijl hij het rijtuig omkeerde. »Maar bij mij thuis kunt gij een onderkomen vinden voor den nacht en dan gaat het morgen bij dag weer beter.»

De vrouw beklom het wagentje met haar kind en blijkbaar meer van harte deed het paard nu zijn plicht. Spoedig reed de boschwachter met zijne gasten, zonder te vragen, wie zij waren, het erf bij zijn huis op. »Hier breng ik u gasten!» riep hij den zijnen, die van hunne vorige verbazing nog nauwelijks bekomen waren, vroolijk toe.

»Maak het u daar binnen maar recht gemakkelijker!» zeide hij vriendelijk tot de vreemdelinge, »gij zult den Kerstavond vroolijk bij mij doorbrengen!» Daarop verzorgde hij eerst zijn wakker paardje en wierp een dubbel rantsoen hooi in de krib.

Toen hij de kamer binnentrad, hadden zijne gasten met zijne huisgenooten reeds kennis gemaakt. Wat was die vreemde knaap, die ongeveer even oud was als Roosje, toch een prachtig mooi kind! Maar ook de vreemde vrouw, blijkbaar de moeder van het kind, vertoonde nog sporen van voormalige schoonheid, die door arbeid, kommer en gebrek vroegtijdig verwoest was.

»Grootvader!» zei Roosje, toen zij de vreemden nauwkeurig had opgenomen; »het vogeltje is er ook nog!..... Het zit daar boven op de klok! Ja, het heeft zelfs eenmaal duidelijk gezongen.»

»Dat lieve vogeltje,» zeide de oude man met aandoening in zijne stem.

Plotseling dacht hij aan het pakket, dat men hem in de stad ter hand gesteld had. Hij zocht in den zak van zijn jas. Het was niet te vinden. Hij doorzocht zijn mantel, het wagentje, den stal — te vergeefs! Nu herinnerde hij zich, dat hij uit de stad komende, op den heuvel zich ver voorover had gebogen, en bij die gelegenheid moest hij

oud en nieuw. — XVIII.

het pakket verloren hebben. Misnoegd keerde hij naar de kamer terug. »Laat ons aan tafel gaan!» zeide hij met gedwongen vroolijkheid, om de zijnen niet meer te verontrusten.

Men zette zich aan tafel. De schotels verspreidden een heerlijken geur en de kinderen grepen gretig toe. Doch de huisvrouw bemerkte, dat de oude man weer iets had, dat hem hinderde. »Gij zocht in uw borstzak,» zeide zij eene poos later, »hebt gij wat verloren?»

»Ja vrouw, verloren!» hernam de boschwachter wrevelig, »onderweg waarschijnlijk. Hm! Een paar documenten!»

Bij deze woorden stond de vreemde vrouw op en haalde uit haar bundel een verzegeld pakket te voorschijn.

»Is dit het misschien?» vroeg zij.

»Ja, dat is het!»

Nu werd de maaltijd weer vroolijker voortgezet. Na afloop daarvan, zette de boschwachter zich wat gemakkelijker in zijn stoel en opende het pakket. Hij nam er een gedrukt stuk uit, dat hij op zij legde. Maar daar vond hij nog een brief, aan hem geadresseerd en voorzien met de woorden: »Bijzondere mededeeling.» In hooge mate nieuwsgierig opende hij deze bijlage. Zij bevatte een schrijven van zijn heer aan hem, dat luidde:

Waarde Peters!

»Ik meld u uitdrukkelijk, dat de volgende mededeeling van bijzonderen aard is. Zij werd mij ingegeven door de overtuiging, dat het feest van heden u zeer onaangenaam zou kunnen worden gemaakt. Om kort te gaan: de nieuwe rentmeester, overigens een zeer begaafd jongmensch, wil niets dan »nieuwe bezems». Zoo mogelijk moest ook Peters van de baan geschoven. Ik rook lont en voorkwam het. Binnen weinige dagen, zult gij, mijn wakkere brave Peters, de aanstelling ontvangen van rentmeester. Voorloopig blijft het onder ons! — Aangename feestdagen!»

De boschwachter beefde van blijdschap, het papier viel hem uit de hand. »Lees!» meer was

6

hij niet in staat tot zijne vrouw te zeggen. Zij nam het op en las. Snikkend van blijdschap viel zij haar echtgenoot om den hals.

»Het vogeltje! het vogeltje!» zeide de boschwachter en wees naar de klok, waarop de vink heel vergenoegd zat, alsof hij tot het huisgezin behoorde. »Dat vogeltje heeft mij weer tot goede gedachten gebracht!» zeide de boschwachter met gevouwen handen. »Door hem kwam ik weer in het bezit van dit schrijven, zonder hetwelk ik misschien vele verdrietige weken had moeten beleven!»..... Morgen zal ik alles vertellen!» en hij streefde de wangen der zijnen, die zich tegen hem aan vleiden.

Roosje zag peinzend naar het vogeltje en zeide zachtjes grootvaders woorden na: »Dat vogeltje! dat vogeltje!»

Zou het begrepen hebben, wat hier gesproken werd? Het scheen bijna zoo, want het klapwiekje met de vleugels en liet zijn liefelijk gezang zoeschel weerklinken, dat de kinderen verheugd in de handen klaptten. Maar de boschwachter stond op, nam zijn mutsje af en dankte God.

Zoo werd de Kerstnacht gevierd in het eenzame boschwachtershuis.

J. v. 'T L.

DE LIEFDE OVERWINT.

JA dominé, ik ben Gode zij dank bereid om te sterven. Geheel mijn leven is, zooals gij weet, één sterven geweest, en voor mij zal het ware leven eerst nu een aanvang nemen. Maar wat zal er van mijn zoon worden? Hij heeft een goed verstand, maar ook dat kan hem op den slechten weg brengen, indien er niet iemand na mijn dood op hem let en voor hem zorgt. Zoo gaarne zag ik hem werkzaam in den wijngaard des Heeren. Als ik er niet meer zijn zal, staat hij zoo geheel alleen op de wereld, zijne lieve moeder rust reeds zoo lang in het graf en de wereld is zoo liefdeloos, wie heeft er tegenwoordig medelijden met den verlatene?» Zoo sprekend, stortte meester Heinzen zijn hart uit voor zijn leeraar en vriend, die aan zijn legerstede zat. Jarenlang had hij zich met liefde en trouw aan zijn schoieren gewijd en nu zou de Heere hem weldra in het beste zijner jaren, zooals de menschen zeggen, tot Zich nemen. Voor Heinzen zouden echter de beste jaren nog aanbreken. Wie hem

op zijn ziekbed bezocht, moest getuigen, dat zijn einde niet meer verre kon zijn. De Heere had hem een zoon geschonken, die nu omstreeks 10 jaar oud was. De zorg over de opvoeding en de toekomst van dezen knaap drukte hem loodzwaar op de ziel.

»Werp al uwe zorgen op den Heere, want Hij zorgt voor u!» antwoordde de leeraar. »De God, die de steun van weduwen en weezen is, leeft nog en Hij verlaat de Zijnen niet!»

»Dat weet ik en dat strekt mij ook tot troost, maar toch kan ik die zorgen maar niet van mij afzetten, hoe dikwijls ik het mijzelf voor oogen houd, dat het niet goed is. Reeds verscheidene malen heb ik mij tot den Heere gewend en toch wil mijn arm hart niet rustig worden.»

»Ja, waarde Heinzen, het zwaarste in ons Christenleven is te gelooven dat God in ieder geval, in elken nood helpen wil en zal. Lieve broeder, wij moeten altijd op God vertrouwen en gij kunt het nu zeker doen, want ik neem uw zoon mee, en zooveel het in mijn macht is, wil